

## 8 och 9. Utforma Aktivitetsplan 2021-2022

Detta dokument är ett första utkast till Aktivitetsplan. Vid styrgruppsmötet beslutas om korrigeringar och kompletteringar. Gulmarkerat text är antingen sådant som vi ännu inte kan beskriva eller sådant som behöver diskuteras mer.

# Landsbygdsnätverkets Aktivitetsplan 2021-2022

Utkast n1 till styrgruppsmötet den 24-25 nov 2020

Planen utgår från de mål och arbetsuppgifter som gäller för nätverken i förslaget till EU förordningen för den gemensamma jordbruks- och landsbygdpolitiken (Artikel 113) samt från resultaten av en omfattande dialog med olika intressenter maj-september 2020. Planen utgår också från styrgruppens förslag till vad som bör stå i den svenska strategiska planen för genomförandet av politiken. I följande avsnitt om övergripande mål och inriktning samt struktur och drift beskrivs förslaget till texten i Strategiska planen. Därefter följer ett avsnitt om behovsinventeringen som skett genom intressentdialogen, ett avsnitt om budget, ett avsnitt om principer som ska genomsyra all verksamhet, ett avsnitt om hur resultaten i relation till specifika mål följs upp samt avsnittet om specifika mål och insatsområden.

## Övergripande mål och inriktning

Det nationella nätverket ska samla och skapa ett nätverkssamarbete mellan civilsamhällsorganisationer, näringslivsorganisationer, rådgivare, forskare och myndigheter med direkt och indirekt betydelse för att genomföra den strategiska planen för den gemensamma jordbruks- och landsbygdpolitiken (CAP) och för att genomföra det nationella programmet med finansiering från Europeiska Havs- och Fiskerifonden. Nätverkets mål är att de ingående aktörerna samarbetar för att nå:

- **Ökat deltagande** i genomförandet av strategiska planen för CAP, inklusive lokalt ledd utveckling. Det samma gäller deltagande i genomförandet av det nationella havs- och fiskeriprogrammet. Det innebär att nätverket också verkar för genomförandet av den nationella livsmedelsstrategin och för att nå nationella miljö- och klimatmål samt nationella landsbygdspolitiska mål.
- **Ökad förmåga** bland organisationer och myndigheter att medverka till att genomföra den strategiska planen och havs- och fiskeriprogrammet.

Det sker genom att nätverket är en plattform för:

- Att skapa **ömsesidigt lärande och samverkan** mellan olika kompetenser samt **mellan och inom olika nivåer; lokal, regional, nationell och internationell nivå**.
- Att **utbyta och bygga kunskaper** i synnerhet **för att främja innovationer** inom primärproduktionen i såväl gröna som blå näringar, men också inom lokalt ledd utveckling samt i

verksamheter i annat näringsliv i landsbygder. I detta sammanhang är det viktigt att aktörer med kompletterande kompetenser och resurser kan kopplas samman för att skapa nya lösningar.

- **Att samla, analysera och sprida lärdomar från resultaten** av insatser som stöds av den strategiska planen samt av havs- och fiskeriprogrammet. Det är även av vikt att sprida kunskap om metoder som fungerat så att dessa kan användas i hela landet.
- Att **koppla till och skapa synergier med andra unionsfinansierade strategier** och nätverk, i synnerhet för att stärka kunskaps- och innovationssystemet inom primärproduktionen men också för att stärka genomförandet av lokalt ledd utveckling.
- Att **underlätta för transnationella samarbeten och deltagande i europeiska CAP-nätverket**.

## Struktur och drift

Medskapande och medlemsinflytande är grunden i det svenska nätverket. En annan viktig grund är att det är en neutral arena där intressen med olika perspektiv kan mötas på likvärdiga villkor. En bred intressentdialog har visat att det finns ett stort intresse för att engagera sig i nätverket. För att nå målen om ökad delaktighet och ökad förmåga är det viktigt att de som samlas i nätverket får likvärdiga möjligheter att vara engagerade och drivande i den verksamhet som genomförs med nätverkets resurser. Ett viktigt motiv till engagemang är att delaktigheten bidrar både till nytta för de som deltar och till de övergripande målen. Merparten av verksamheten i nätverket ska initieras och utföras av de ingående aktörerna, det vill säga dess medlemmar. För den operativa insats som medlemmarna gör i nätverket ersätts direkta kostnader. Ett kansli bistår med support i samarbetet mellan medlemmarna.

Som medlemsdrivet nätverk har dess ingående aktörer ett gemensamt ägarskap av sitt nätverk. Det innebär att det är styrt av det partnerskap som nätverket utgör. De övergripande ramarna för styrningen sker dock genom EU-lagstiftningen samt genom den strategiska planen, respektive havs- och fiskeriprogrammet, och med den budget som tilldelas nätverket för hela programperioden. De löpande prioriteringarna och uppföljning av resultat sker genom en styrgrupp som är sammansatt av organisationer från näringsliv och civilsamhälle, från forskning och rådgivning samt från offentlig sektor. Representanterna från offentlig sektor ska utgöra en minoritet av styrgruppens ledamöter. Intressenter som representerar gröna och blå näringar samt miljö och klimat ska utgöra en majoritet i styrgruppen.

Prioritering av aktiviteter inom nätverket utgår från regelbundna inventeringar om viktiga nätverksbehov bland medlemmarna för att uppnå målen om ökad delaktighet och ökad förmåga. Prioriteringar omsätts i specifika mål som ligger till grund för hur tillgängliga resurser fördelas mellan den verksamhet som medlemmarna samarbetar om att genomföra. Dessa mål och budget formuleras i aktivitetsplaner. Resultat och utfall följs regelbundet upp av styrgruppen och rapporteras till förvaltningsmyndigheten och övervakningskommittén.

Förvaltningsmyndigheten för strategiska planen och för havs- och fiskeriprogrammet har uppdraget att tillhandahålla kansliet som ska bistå samarbetet mellan medlemmarna i nätverket. I uppdraget ingår att i samråd med medlemmarna för innevarande nätverk upprätta stadgar som reglerar medlemskap, kostnadsersättningar samt styrgruppens sammansättning, mandat och funktion.

## Behovsinventering inför Aktivitetsplan

En intressentdialog har genomförts under 2020. Den finns redovisad i särskild rapport. Här följer en sammanfattning av rapporten.

Kommissionen vill att de nationella nätverken för den gemensamma jordbruks- och landsbygdspolitiken ska vara plattformar för ökad delaktighet och att de i ännu högre grad ska bygga kapacitet genom

ömsesidigt lärande och samverkan. Det framgår av förslagen till EU-förordning. Resultaten från intressentdialogen visar att det överensstämmer väl med de svenska intressenternas önskan.

### **Många som vill lära av andras perspektiv**

Dialogen visar att det finns många aktörer från olika intresseområden som vill engagera sig i nätverket. De är överens om att Landsbygdsnätverket är en viktig mötesplats där deras olika kunskaper och perspektiv kan korsbefruktas. Det är enligt flera intressenter en förutsättning för att hitta nödvändiga nya lösningar och nå målen med den gemensamma jordbruks- och landsbygdspolitiken, med havs- och fiskeriprogrammet och därigenom också bidra till de nationella målen med livsmedelsstrategin, klimat- och miljömål samt de nationella landsbygdspolitiska målen.

Många är angelägna om att under kommande år bidra till att utveckla nya innovativa lösningar i såväl de gröna som blå näringarna. Det finns en vilja att verka inom hela livsmedelskedjan, från primärproducent till konsument, och att inkludera fler samt att ”medskapa” hållbara lösningar i lokal och regional landsbygdsutveckling.

### **Information för gemensam reflektion**

Dialogen visar att många är nöjda med de informationskanaler som har utvecklats inom nätverket, exempelvis Podden Landet, webinarier och nyhetsbrev. Men flera vill kunna använda informationen mer för inspiration och gemensam reflektion, som ett led i en process med att gemensamt bygga kunskap och utveckla samarbeten.

### **Andra viktiga mervärden**

Flera intressenter anser att det är viktigt att nätverket i större utsträckning än hittills kan fungera för nätverkande på olika nivåer, för att koppla samman olika aktörer både inom och mellan nivåer.

Ytterligare en funktion som många vill använda sitt engagemang i Landsbygdsnätverket till, är att nyansera den urbana normen och öka kunskapen om olika landsbygder. På så vis vill de bidra till en mer livsmedelsstrategisk och landsbygdsäkrad utformning och tillämpning av politiska beslut.

### **Angelägna fokusområden**

Omställning, innovation, livsmedelsstrategi, entreprenörskap och lokal utveckling är fokusområden som många ser är angelägna fokusområden för nätverket kommande år.

### **Över 200 personer i dialogen**

Över 200 personer från 76 organisationer och myndigheter har deltagit i dialogen. Hälften är intressenter från organisationer och myndigheter med ett sektorövergripande intresse och ansvarsområde, med fokus på exempelvis livsmedelsstrategier och lokal utveckling. Ytterligare ca 40% av de som deltagit i dialogen kommer från organisationer med fokus på gröna och blå näringar, inklusive miljö- och klimatfrågor.

Dialogen har förts dels genom en enkätundersökning, dels genom workshops i nätverkets arbetsgrupper och internt i Jordbruksverket samt genom 13 fokusgruppsmöten.

### **Budget**

Landsbygdsnätverket har en total budget på **xxxxx** tusen kronor för 2021 och 2022, varav **xxxx** tusen kronor är TA-medel från havs- och fiskerifonden och resterande (största delen) är TA medel från landsbygdsprogrammet. 13 800 tusen kronor är löner och styrgruppens arvoden medan övriga medel används för att genomföra aktivitetsplanen, varav **xxxx** tusen kronor till de nätverksgemensamma kommunikationskanalerna. Därtill kommer projektmedel för genomförande av aktiviteter kopplade till fiske och vattenbruk och för projektet MATtanken samt för Vildsvinsnätverket.

Tabell ska infogas efter styrgruppsmötet. Vid mötet sker en rangordning av insatsområdena som ligger till grund för budgetprioriteringar när vi har fått besked om totalbudgeten.

## Principer för verksamheten 2021-2022

Landsbygdsnätverket har en styrgrupp som styr, samordnar och följer upp nätverkets verksamhet. Landsbygdsnätverket har även ett kansli som koordinerar att verksamheten verkställs. Merparten av verksamheten bör genomföras av personer som representerar organisationer och myndigheter som är medlemmar i nätverket. Oftast sker det genom att dessa personer samarbetar i olika grupperingar med stöd av nätverkskansliet. Andra delar av verksamheten genomförs av kansliet. Grupperna leds oftast av ordföranden som utses av styrgruppen. Det är gruppernas ordförande tillsammans med kansliet som sätter samman grupperna.

Bör läggas till text om nytt arbetssätt för utmaningsstyrda nätverksprocesser som en metod vid sidan av grupper. Dessa processer går från utmaning/samarbetsbehov till ingångsättning av samarbetet för att lösa utmaningen. I processerna kombineras på ett ändamålsenligt sätt olika arbetssätt för nätverkande. En medlem kan initiera en utmaning som styrgruppen tar ställning till genom att tilldela resurser från en budgetpost avsedd för utmaningsstyrda nätverksprocesser.

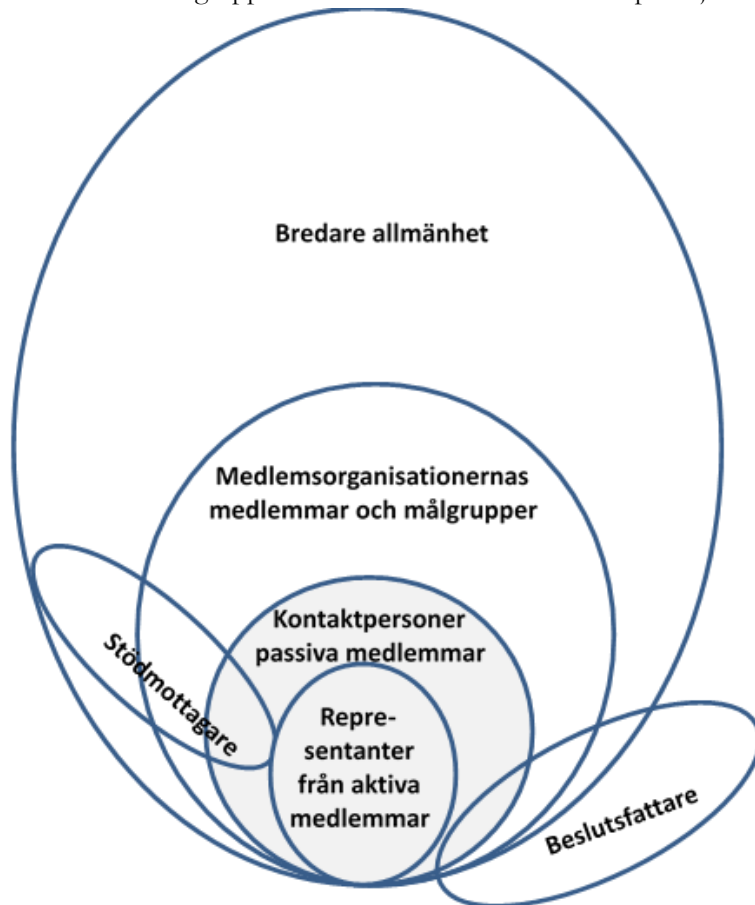
Styrgruppen har fastställt att all verksamhet som bedrivs inom Landsbygdsnätverket ska:

- vara inkluderande, dvs. den ska underlätta för alla, oavsett kön, ålder eller etnicitet att kunna delta landsbygdsutvecklingen.
- vara miljömässigt hållbar.
- bidra till att förbättra attityder och värderingar för en god balans mellan landsbygd och stad.
- ta hänsyn till och driva de möjligheter som digitalisering innebär.

Styrgruppen har vidare fastställt att:

- Organisationer och myndigheter som är medlemmar i Landsbygdsnätverket samt deras medlemmar och målgrupper är både utförare och den huvudsakliga målgruppen för de insatser som genomförs i nätverket. Till det kommer potentiella stödmottagare och beslutsfattare som viktiga målgrupper. I vissa avseenden är även en bredare allmänhet en mer sekundär målgrupp för de aktiviteter som genomförs inom nätverket.
- Erfarenhetsutbyte, insamlande och spridning av goda exempel samt nationellt och internationellt samarbete är viktiga verktyg för måluppfyllelse.
- Verksamheten ska bedrivas i samråd med och till gagn för dem som är verksamma på lokal och regional nivå. Det innebär att det i alla grupper finns representanter från länsstyrelser och/eller regionalt utvecklingsansvariga samt leadergrupper. Vissa nätverksaktiviteter bidrar till att även lokala och regionala aktörer möts. *Bör detta förstärkas med hänsyn till vad som kommit fram i intressentdialogen?*
- Den kunskap som samlas och utvecklas i Landsbygdsnätverket ges en bred spridning i de organisationer och myndigheter som är medlemmar i nätverket. Den ska ligga till grund för såväl individbaserat som organisationsbaserat lärande. Den kunskap som samlas ges också en sådan spridning att det kan utgöra ett underlag för politikens utformning.
- Kommunikation är ett viktigt verktyg för nätverksarbetet. I en kommunikationsplanen för 2021–2022 beskrivs principerna för vilka i nätverket som kommunicerar och vad som kommuniceras samt vilka kommunikationskanaler som används. *Under styrgruppsmötet diskuteras prioriteringar utifrån deras enkätsvar om arbetssätt.*
- *Något om jämställdhet? Att det inte längre är ett mål utan ska genomsyra allt vi gör???*
- *Något om koppling till andra EU finansierade strategier och nätverk???*

Utförare och målgrupper inom nätverket kan illustreras på följande sätt:



Representanter från organisationer och myndigheter kan vara både utförare och målgrupp (innersta grå cirkeln). Det finns också organisationer och myndigheter i nätverket som är mer passiva medlemmar. Nyttan av de insatser som genomförs i nätverket ska inte stanna bland individer i dessa två grå innersta cirklar. Den måste också komma personer i de andra cirkelarna till del. Dock är ambitionsnivån att nå en bredare allmänhet betydligt lägre jämfört med målgrupperna som finns i de andra cirkelarna.

## Uppföljning av specifika mål

I anslutning till varje specifikt delmål ska det framgå hur det ska följas upp. Det kommer dels ske genom en medlemsenkät med frågor om hur de upplever att förväntade resultat uppstått. I vissa avseenden kan resultaten följas upp kvantitativt. Grupperna inom nätverket kan också föreslå uppföljningsfrågor rörande operationella mål till medlemsenkäten. Men framför allt ska den operativa verksamheten följas upp i anslutning till att aktiviteter genomförs, exempelvis genom deltagarenkäter.

## Specifika mål och insatsområden

Följande bild illustrerar mållogiken för Landsbygdsnätverket. Den yttersta nyttan handlar om de politiskt formulerade målen som anges i kolumnen längst till höger. Närverksmålen med sikte på 2027 handlar om medlemsorganisationernas mervärde med att delta i och öka sin förmåga till att vara med och bidra till de politiskt uppsatta målen. Det beskrivs genom nätverksmålen i andra kolumnen från höger, där den första delen av meningens som formulerar målen är den samma för de två målen och därför anges i kolumnrubriken.

Med medlemsorganisationer avses civilsamhällesorganisationer, näringslivsorganisationer, rådgivare, forskare och myndigheter. Bland myndigheter finns också förvaltningsmyndigheter och utbetalningsmyndigheter.

För att nå nätverksmålen 2027 finns fem specifika delmål för 2021-2022. De beskrivs i mittkolumnen. Även dessa handlar om medlemsorganisationernas mervärde. Även här är den första delen av meningens, som formulerar alla de fem specifika delmålen, samma för alla fem. Därför anges den i kolumnrubriken.

De i nätverket (medlemmar eller kansli) som genomför insatser inom ramen för Landsbygdsnätverket ska utforma dem på ett sådant sätt att de leder till de specifika målen. Därför ska de som ansvarar för insatserna formulera operativa mål. Det illustreras genom andra kolumnen från vänster. Dessa formuleras i arbetsplaner och utfallet rapporteras i lägesrapporter till styrgruppen.

Första kolumnen från vänster beskriver insatsområdena som förväntas leda till målen. De i nätverket som medverkar till att planera, genomföra och följa upp insatserna utformar lämpliga aktiviteter och kommunikationsinsatser. Genom kansliet finns stöd för samordning och gemensamma kommunikationskanaler.

Insatsområden	Operativa mål	Specifika delmål för nätverket 2021-2022 Efter 2022 ska medlemsorganisationerna ha lärt sig av varandra och samarbetat mer för att utveckla och sprida kunskaper som:	Nätverksmål 2027 Medlemsorganisationerna har på olika nivåer och mellan nivåer varit delaktiga i och ökat sin förmåga till:	EU mål och nationella mål
<ul style="list-style-type: none"> <li>- AKIS och ARAKIS insatser, inkl. Innovationssupport, EIP och grupp för innovationsfrämjande</li> <li>- Samverkan Gröna Kluster</li> <li>- Grupp Hållbara Gröna näringar</li> <li>- Grupp Fiske- och vattenbruk</li> <li>- Grupp Biologisk mångfald</li> <li>- Grupp Ung inkludering</li> <li>- Grupp Utrikesföddas inkludering</li> <li>- Kompetensråd</li> <li>- Offentlig konsumtion så som MATtanken och Vildsvinsnätverk</li> <li>- Tidsbegränsade processer för specifika utmaningar</li> <li>- Informationspridning om stödmöjligheter</li> </ul>	De som ska genomföra insatserna har utformat de operativa målen så att de leder till →	<p><b>underlättar för fler innovationer.</b> Det ska leda till →</p>	<p><b>omställning till mer hållbart företagande,</b> d.v.s. för att stödja utvecklingen av idéer och initiativ som handlar om att ställa om företaget i landsbygder och kustbygder till mer miljö- och klimatomfattig, social och ekonomisk hållbarhet. Det har lett till att →</p>	Landsbygdsnätverket har bidragit till att nå målen med CAP, EHFF, Livsmedelsstrategin, miljö- och klimatomfattiga samt landsbygdsplaneriska mål.
<p><b>bidrar till biologisk mångfald och minskad klimatpåverkan.</b> Det ska leda till →</p>				
<p><b>underlättar för att fler unga och fler utrikesfödda kan driva företag.</b> Det har lett till →</p>				
<p><b>underlättar för att fler kan utbildas för att matcha naturbaserade företags kompetens- och arbetskraftsförstärkning.</b> Det ska leda till →</p>				
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Grupp Smarta landsbygder</li> <li>- Grupp ung inkludering</li> <li>- Grupp utrikesföddas inkludering</li> <li>- ARAKIS insatser</li> <li>- Stödja Leadergruppernas/LUS samordning med andra aktörer på olika nivåer.</li> <li>- Erfarenhetsutbyte och inspiration i uppstart av nya lokala leaderstrategier.</li> <li>- Stödja och inspirera till internationella samsamarbetsprojekt</li> <li>- Tidsbegränsade processer för specifika utmaningar</li> <li>- Informationspridning om stödmöjligheter</li> </ul>	De som ska genomföra insatserna har utformat de operativa målen så att de leder till →	<p><b>underlättar för att fler är engagerade i utvecklingen av Smarta landsbygder, d.v.s. kreativa lösningar på lokala utmaningar.</b> Det ska leda till →</p>	<p><b>omställning till mer hållbar lokal utveckling,</b> d.v.s. för att stödja utvecklingen av idéer, företag och andra initiativ som ställer om den lokala utvecklingen i landsbygder och kustbygder till mer miljö- och klimatomfattig, social och ekonomisk hållbarhet. Det har lett till att →</p>	
<p><b>gör att leadermetoden i högre utsträckning används av fler aktörer för att möta lokala och regionala utmaningar.</b> Det ska leda till →</p>				

*Vi vet ännu inte hur stor finansiering vi har för verksamheten under 2021-2022. Därför bör insatsområdena ges en inbördes prioritering vid styrgruppsmötet.*

Förkortningen AKIS är myntat av Kommissionen och står för Agricultural Knowledge and Innovation Systems. För nätverkets del handlar det om kunskapsutbyte och kunskapsuppbyggnad inom jordbrukssektorn för att främja innovationer. Men motsvarande behov finns även inom de blå näringarna och inom annan företagsamhet i landsbygder. ARAKIS-insatser (Agri, Rural, Akva Kunskaps- och Innovationssystem) är för att möta dessa sektorsövergripande behov.